

2019

—

SFCR - VvAA

Levensverzekering

Rapport over de
solvabiliteit en
financiële positie

ASR Nederland N.V.

Archimedeslaan 10
P.O. Box 2072
3500 HB Utrecht
The Netherlands

www.asrnl.com

2019

—

SFCR - VvAA

Levensverzekering

Rapport over de
solvabiliteit en
financiële positie

Deze pagina is opzettelijk blanco gelaten

Inhoudsopgave

Ten geleide	7	E. Kapitaalbeheer	33
Samenvatting	8	E1. Eigen vermogen	33
A Activiteiten en prestaties	10	E2. De solvabiliteitkapitaalsvereiste en minimumkapitaalsvereiste	33
A1. Activiteiten	10	E3. Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste	34
A2. Resultaat uit verzekeringsactiviteiten	10	E4. Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model	34
A3. Resultaten uit beleggingsactiviteiten	11	E5. Niet-naleving van het minimumkapitaalvereiste en niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste	34
A4. Resultaten uit overige activiteiten	11	E6. Overige informatie	34
A5. Overige informatie	12	Afkortingenlijst	35
B. Governance bij VvAA Levensverzekeringen N.V.	13	Bijlagen	36
B1. Algemene Informatie over het bestuursstelsel	13		
B2. Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten	16		
B3. Risicomanagementsystemen inclusief beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit	16		
B4. Interne controlesysteem	18		
B5. Interne audit functie	20		
B6. Actuariële functie	20		
B7. Uitbesteding	20		
B8. Overige belangrijke informatie	20		
C. Risicoprofiel	21		
C1. Verzekeringstechnische risico's	21		
C2. Marktrisico	22		
C3. Kredietrisico	23		
C4. Liquiditeitsrisico	24		
C5. Operationeel risico	24		
C6. Overig materieel Risico	25		
C7. Overige informatie	25		
D. Financiële positie van VvAA Levensverzekeringen N.V. op Solvency II grondslagen	27		
D1. Informatie over de waardering van activa	29		
D2. Informatie over de waardering van technische voorzieningen	30		
D3. Informatie over de waardering van andere verplichtingen	32		
D4. Alternatieve waarderingmethodes	32		
D5. Overige materiële informatie	32		

Deze pagina is opzettelijk blanco gelaten

Ten geleide

Voor u ligt het Solvency & Financial Condition Report (hierna: SFCR) van VvAA Levensverzekeringen N.V. (hierna VvAA Levensverzekeringen). Dit rapport is opgesteld aan de hand van de richtlijnen die daarvoor in de Solvency II regelgeving zijn vastgelegd.

Solvency II vereist twee 'kwalitatieve' rapportages:

- een openbaar rapport inzake de solvabiliteit en de financiële positie, ook wel aangeduid met de Engelse afkorting "SFCR" (Solvency & Financial Condition Report);
- een vertrouwelijk rapport aan de toezichthouder (DNB) betreffende min of meer dezelfde onderwerpen, maar dan met meer detail en inclusief eventuele vertrouwelijke informatie. Deze rapportage maakt deel uit van wat wordt aangeduid als de "RSR" (regular supervisory report).

Het normenkader voor het opstellen van deze rapportage wordt gevormd door de volgende wet- en regelgeving, aangevuld met toelichtingen van de toezichthouder:

- Solvency II Directive (2009/138/EG), artikel 51 en verder;
- Gedelegeerde Verordening Solvency II (EU 2015/35), Hoofdstuk 12 en 13;
- Uitvoeringsverordening (EU 2015/2450)
- Relevante richtsnoeren van EIOPA, waaronder EIOPA-BoS-15/109 – Richtsnoeren voor rapportage en openbaarmaking.
- DNB Guidance bij kwalitatieve SII Preparatory Guidelines rapportage

De opzet van deze SFCR is op basis van een verplichtende structuur zoals die vastligt in bijlage XX van de Gedelegeerde Verordening Solvency II (EU 2015/35)

Op 1 januari 2020 zijn alle aandelen in VvAA Levensverzekeringen door VvAA groep overgedragen aan a.s.r. In deze SFCR wordt ingegaan op de situatie gedurende 2019, te weten het jaar voorafgaand aan de verkoop aan a.s.r.

Samenvatting

Activiteiten

VvAA Levensverzekeringen heeft een vergunning van DNB voor het uitoefenen van een levensverzekeringsbedrijf.

Strategie

VvAA Levensverzekeringen draagt bij aan de strategie van VvAA Groep B.V. (Hierna VvAA Groep) door het aanbieden van producten die bijdragen aan voor de doelgroep toepasselijk productaanbod.

Als Stem & Steun van de Nederlandse zorgverlener regelt VvAA Groep alles buiten het verlenen van zorg.

De zorgverlener kan zich daardoor richten op zijn of haar primaire taak. Hiertoe heeft VvAA in het Toekomstplan (2017) drie pijlers geformuleerd:

1. Stem & Steun voor alle zorgverleners: Herpositionering & groeiend en sterker collectief, met als KPI's:
 - 'Positioneringsindex': herkent en gelooft onze klant de positionering, waarden en propositie
 - Ledenaantal: afspiegeling van de zorg in Nederland
2. Integraal advies en aanbod: Proactief invulling geven aan de ledenbehoefte met unieke, onderscheidende, integrale oplossingen, met als KPI's:
 - Meer leden die klant worden
 - Meer producten per klant
3. Optimale service en klantprocessen: Moderne, klantgerichte en efficiënte bediening, met als KPI's:
 - NPS (relatiemeting en contactmeting)
 - Daling kosten

Risicoprofiel

VvAA Levensverzekeringen verkoopt producten aan een specifieke doelgroep, de leden van Vereniging VvAA en zorginstellingen in Nederland. Deze producten zijn eenvoudig te begrijpen. De markt van levensverzekeringen loopt terug. Dit wordt met name veroorzaakt doordat klanten andere oplossingen kiezen dan vermogensopbouw via verzekeraars. Ook VvAA Levensverzekeringen ondervindt de gevolgen hiervan door premies die meer onder prijsdruk staan.

Wij kennen onze risico's. Wij hebben een organisatie opgezet die in staat is de risico's te beheersen. Door een gezonde premiestelling verkopen wij geen producten met risico's die VvAA Levensverzekeringen niet aankan en ontstaat er ook een aantrekkelijk product voor onze klanten. Het belang van onze klanten staat in al ons handelen voorop. Daar waar wij de verzekeringsrisico's te hoog vinden gebruiken wij herverzekeringen om ze te verlagen. De beleggingen van VvAA Levensverzekeringen beleggen we voldoende veilig, rekening houdend met onze solvabiliteit. De risico's die wij lopen en hoe we daar mee omgaan, staan genoemd in hoofdstuk C. Op deze manier zorgen we voor een gezond VvAA Levensverzekeringen, dat handelt in het belang van de klant.

Solvabiliteit

Onder de risicogebaseerde Solvency II-norm beschikt VvAA Levensverzekeringen over voldoende eigen vermogen. Eind 2018 bedroeg de solvabiliteit op Solvency II-grondslagen 201% (2018: 428%).

De ontwikkeling van de solvabiliteit schetsen wij als volgt:

Solvabiliteit			
(x € 1.000)	2019	2018	Ontwikkeling
Beschikbaar eigen vermogen	24.537	108.998	-77%
Solvabiliteitskapitaalsvereiste	12.187	25.451	-52%
Solvabiliteit	201%	428%	-227%pt

Het vermogen op Solvency II-grondslagen wijkt af van het eigen vermogen in de boekhoudkundige jaarrekening.

Het solvabiliteitskapitaalsvereiste is het risicogebaseerde kapitaalsvereiste onder Solvency II.

De daling van de solvabiliteit wordt grotendeels verklaard door een pre closing dividend dat VvAA Levensverzekeringen in verband met de overname door a.s.r. heeft uitgekeerd aan VvAA Groep. Dit heeft ertoe geleid dat zowel het beschikbaar eigen vermogen als de solvabiliteitskapitaalsvereiste is afgenomen.

In hoofdstuk E gaan we nader in op de samenstelling van het kapitaalvereiste en het beschikbare eigen vermogen.

Governance

VvAA Levensverzekeringen was tot en met het jaar 2019 een 100% dochtermaatschappij van VvAA Groep. Met ingang van 1 januari 2020 zijn alle aandelen van VvAA Levensverzekeringen in handen van a.s.r.

VvAA Levensverzekeringen maakt voor de invulling van haar governance gedurende heel 2019 gebruik van de structuren die vanuit VvAA groep zijn opgezet.

VvAA Groep is een structuurvennootschap. De hoofddirectie wordt benoemd door en staat onder toezicht van de Raad van Commissarissen. De leden van de Raad van Commissarissen van VvAA Groep vormen ook de Raad van Commissarissen van VvAA Levensverzekeringen. VvAA Groep heeft een ondernemingsraad ingesteld.

Binnen VvAA Levensverzekeringen is risicobeheersing integraal in de reguliere procesgang van de bedrijfsonderdelen ondergebracht. Als eerste lijn zijn medewerkers en lijnmanagement verantwoordelijk voor de dagelijkse bedrijfsprocessen en het beheersen van de risico's die daarin voorkomen. Riskmanagement maakt samen met compliance en informatiebeveiliging deel uit van de tweede lijn. Voor een effectieve risicobeheersing toetst de tweede lijn of de eerste lijn haar risicobeheersing adequaat heeft ingericht en voorziet ze het management van advies over een verdere optimalisatie. Internal Audit als derde lijn ziet toe op het goed functioneren van het samenspel tussen de eerste en tweede lijn.

Om de effectiviteit van de risicobeheersing te optimaliseren houdt het VvAA Risk Committee integraal zicht op de risico's van alle tot VvAA Groep behorende entiteiten. Naast het VvAA Risk Committee kennen wij het VvAA Insurance Risk Committee (IRC), dat zich richt op de beoordeling van de (her)verzekeringsrisico's en het Asset & Liability Committee (ALCO), dat zich richt op de beleggingsrisico's en de relatie tussen de karakteristieken van de beleggingen en die van de verzekeringsverplichtingen.

A Business and performance

A1. Activiteiten

VvAA Levensverzekeringen was tot en met het jaar 2019 een 100% dochtermaatschappij van VvAA Groep. Met ingang van 1 januari 2020 is VvAA Levensverzekeringen in eigendom van a.s.r.

VvAA Levensverzekeringen is actief in Nederland en ontwikkelde en bood levensverzekeringsproducten en financiële diensten aan een specifieke doelgroep, de leden van Vereniging VvAA (meer dan 124.000 professionals in de Nederlandse gezondheidszorg: medici, paramedici en studenten) en zorginstellingen in Nederland. De aandelen van VvAA Groep werden gehouden door Vereniging VvAA.

Met ingang van 1 januari 2020 worden geen producten meer van VvAA Levensverzekeringen aangeboden aan de leden van Vereniging VvAA, maar producten van a.s.r.

A2. Resultaat uit verzekeringsactiviteiten

De resultaten uit verzekeringsactiviteiten zijn als volgt samengesteld:

Resultaat uit verzekeringsactiviteiten		
(x € 1.000)	2019	2018
Netto verdiende premies	22.262	27.569
Netto beleggingsopbrengsten eigen rekening toegerekend aan verzekeringsactiviteiten	8.717	10.245
Totaal Operationele baten	30.979	37.814
Schades, uitkeringen en mutatie technische voorzieningen	24.209	28.066
Bedrijfskosten	5.208	4.869
Totaal Operationele lasten	29.417	32.935
Resultaat uit verzekeringsactiviteiten	1.562	4.879

Het resultaat technische rekening is gedaald van € 4,9 mln in 2018 naar € 1,6 mln over 2019. Het lagere resultaat komt door een minder gunstig sterfteresultaat, daling van de portefeuille en hogere kosten. In 2018 droeg een € 1,1 mln hogere vrijval van de administratie kosten-voorziening nog positief bij aan het resultaat. De bijdrage aan het resultaat uit beleggingen is lager door een lagere rente en de dividendafdracht in verband met de verkoop van VvAA Leven aan a.s.r.

A3. Resultaten uit beleggingsactiviteiten

De resultaten uit beleggingsactiviteiten zijn als volgt samengesteld:

Resultaten uit beleggingsactiviteiten		
(x € 1.000)	2019	2018
Belangen in beleggingsentiteiten	4.019	8.102
Directe opbrengst	2.144	2.051
Gerealiseerde waardeveranderingen	521	7.396
Ongerealiseerde waardeveranderingen	1.354	-1.345
Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	8.765	10.715
Directe opbrengst	7.497	9.662
Gerealiseerde waardeveranderingen	1.268	1.053
Ongerealiseerde waardeveranderingen	-	-
Andere leningen	1.488	1.425
Directe opbrengst	1.488	1.425
Hypothecaire leningen	3	25
Directe opbrengst	3	25
Rentederivaten	-1.515	-1.516
Gerealiseerde waardeveranderingen	-1.515	-1.516
Overige beleggingsresultaten	803	935
Directe opbrengst	803	935
Beleggingslasten	-92	-511
Totaal beleggingsresultaat	13.471	19.175
Toegerekend aan verzekeringsactiviteiten	-8.717	-10.245
Resultaat uit beleggingsactiviteiten	4.754	8.930

De beleggingen voor eigen rekening en risico van € 231,2 mln (stand ultimo 2019) bestaan uit obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen (direct en indirect).

De reguliere beleggingsopbrengsten – zonder gerealiseerde koerswinsten – bedroegen € 12,0 mln, een afname ten opzichte van vorig jaar van € 2,1 mln. De afname is met name het gevolg van de verdere krimp van de portefeuilleomvang en de uitkering van een omvangrijk dividend aan de aandeelhouder, grotendeels in de vorm van beleggingen op 30 september 2019.

De koersresultaten (winsten en verliezen) kwamen in 2019 uit op € 1,6 mln positief versus € 5,6 mln positief een jaar eerder. Het verschil van € 4,0 mln bestaat met name uit € 6,8 mln minder aan resultaat op de verkoop van aandelenfondsen en € 2,7 mln hoger ongerealiseerd koersresultaat van aandelenfondsen. Dat laatste hangt samen met koersherstel in 2019 van in 2018 tot beneden de kostprijs in waarde gedaalde aandelenfondsen. Het resultaat uit verkoop van aandelenfondsen was in 2018 eenmalig fors hoger doordat we in dat jaar de draai naar 100% ESG-gefilterde fondsen maakten.

A4. Resultaten uit overige activiteiten

Met de resultaten uit verzekeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten zijn de resultaten van VvAA Levensverzekeringen volledig toegelicht. Er zijn geen resultaten uit overige activiteiten.

A5. Overige informatie

Dividend:

In verband met de overname van VvAA Levensverzekeringen door a.s.r. is door VvAA Levensverzekeringen in 2019 een pre-closing dividend van € 92,5 mln uitgekeerd aan VvAA Groep. Daarnaast is € 17 mln afgelost op de onderlinge rekening-courant schuld van VvAA Groep aan VvAA Levensverzekeringen.

Gedurende 2019 was de volgende situatie van toepassing:

Bestuur van de verzekeraar

A.C. Brouwer	Voorzitter hoofddirectie VvAA Groep
Drs L. van Dijk RC	Directeur FinancelCT& Riskmanagement
Drs B. Janknegt	Lid hoofddirectie VvAA groep
Mr M.G. Spies MBA	Directeur Verzekeringen

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen van VvAA Groep B.V. was in 2019 tevens de Raad van Commissarissen van VvAA Levensverzekeringen

N.V.Mr. R. ter Haar	Voorzitter tot 14 mei 2019
Mw dr E.A. Bakkum	Commissaris
R. Icke RA	Commissaris
Mr E.A. Kleijnenberg	Voorzitter vanaf 14 mei 2019
Drs W. Veerman	Commissaris

Sleutelfuncties

De sleutelfuncties worden door de volgende functionarissen ingevuld:

Actuariële functie	drs. L. van Delft AAG CERA
Riskmanagementfunctie	R.P. Hamaker MSc.
Compliance functie	Mr A.J.J. Belt
Interne Auditfunctie	S.R. Proper MSc RA

Toezicht

De accountant en de toezichhouders van de verzekeraar zijn:

Externe accountant:	KPMG
Toezichhouders:	De Nederlandsche Bank (DNB) Autoriteit Financiële Markten (AFM)

Na de overname door ASR Nederland N.V. (a.s.r.) op 1 januari 2020 en in lijn met de plannen die aan de Nederlandse toezichthouder zijn gestuurd, hebben de huidige bestuursleden hun functies neergelegd en zijn ontheven van hun verantwoordelijkheden ten aanzien van de onderneming.

Een nieuwe Raad van Bestuur is aangesteld bestaande uit de volgende personen:

De heer Jos Baeten
Mevrouw Annemiek van Melick
Mevrouw Ingrid de Swart

Een nieuwe Raad van Commissarissen is aangesteld bestaande uit de volgende personen:

De heer Kick van der Pol (voorzitter)
Mevrouw Annet Aris
Mevrouw Sonja Barendrecht
Mevrouw Gisella van Vollenhoven
De heer Cor van den Bos
De heer Herman Hintzen
De heer Gerard van Olphen

De verwachting is dat VvAA eind 2020 zal worden gefuseerd met ASR Levensverzekering N.V. en volledig zal zijn geïntegreerd.

B Governance bij VvAA Levensverzekeringen N.V.

B1. Algemene Informatie over het bestuursstelsel

VvAA Levensverzekeringen was tot en met 2019 een 100% dochter van VvAA Groep. VvAA Levensverzekeringen maakte voor invulling van haar governance gebruik van en vormde onderdeel van de vanuit de groep opgezette structuren.

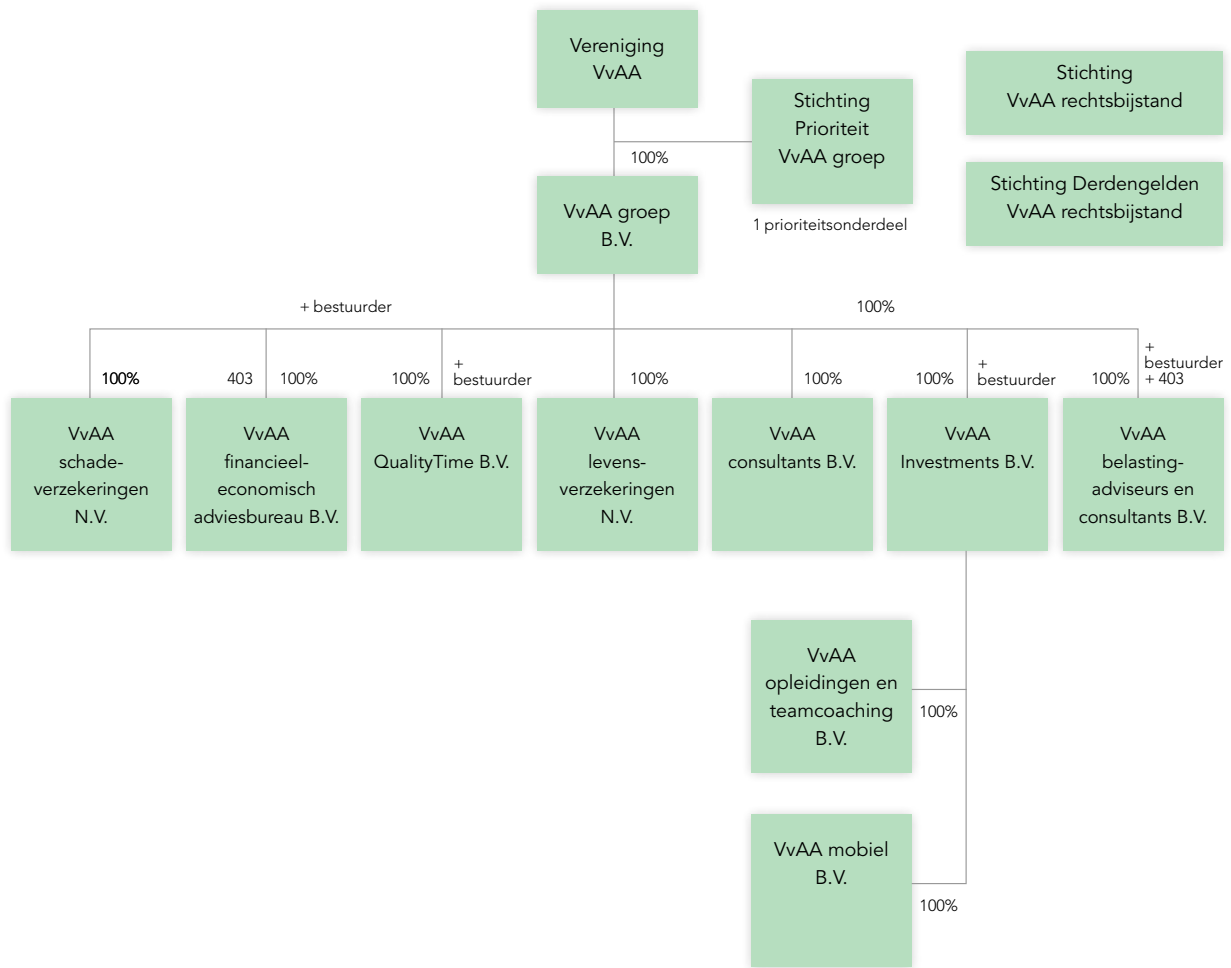
Op 1 januari 2020 zijn alle aandelen in VvAA Levensverzekeringen door VvAA groep overgedragen aan a.s.r. Hierna wordt ingegaan op de situatie gedurende 2019, te weten het jaar voorafgaand aan de verkoop aan a.s.r.

Bestuurlijke structuur

VvAA Groep is zoals eerder genoemd een structuurvennootschap. De hoofddirectie wordt benoemd door en staat onder toezicht van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen heeft thans vier leden, waarvan er een lid is van het bestuur van Vereniging VvAA en drie afkomstig zijn uit het bedrijfsleven. De Raad van Commissarissen heeft een tweetal commissies ingesteld, het Audit & Risk Committee en de Benoemings- & Remuneratiecommissie. De leden van de Raad van Commissarissen van VvAA Groep vormen tevens de Raad van Commissarissen van VvAA Levensverzekeringen. VvAA Groep heeft een ondernemingsraad ingesteld.

Juridische structuur

De juridische structuur (tot en met 2019) van VvAA Groep en haar dochterondernemingen is als volgt weer te geven:

Alle gewone aandelen in het kapitaal van VvAA Groep B.V. worden gehouden door Vereniging VvAA, waarvan het bestuur wordt gevormd door (para)medici die lid zijn van Vereniging VvAA. Er is één prioriteitsaandeel uitgegeven aan Stichting Prioriteit VvAA Groep.

Organisatiestructuur

VvAA Levensverzekeringen is onderdeel van de organisatiestructuur van VvAA Groep en wordt aangestuurd door de Directie Verzekeren. Binnen de organisatie van VvAA groep hebben zich gedurende 2019 de volgende ontwikkelingen voorgedaan:

Eind 2018 bleek dat de inrichting van de VvAA-groep niet optimaal aansloot bij de behoeften van leden en klanten. In lijn met er genoemde strategie en na uitvoerig overleg met teams en afdelingen heeft de Hoofddirectie voor de business- en expertisegerieden een aangescherpte organisatiestructuur voorgesteld. Dit om de besturing van VvAA eenvoudiger en effectiever te maken. Na de formele indiening bij en de goedkeuring van de Ondernemingsraad is de nieuwe organisatiestructuur in juni 2019 ingegaan. Dit omvat een operating model dat aansluit bij de strategische doelstellingen zoals eerder beschreven. De Hoofddirectie stuurt de directies van Schade, Leven en de overige bedrijfsonderdelen direct aan. Het Management Team is opgeheven.

Halverwege 2019 is de marketingfunctie anders vormgegeven als onderdeel van het cluster Klant & Aanbod, met een nieuwe teamindeling en nieuwe doelstellingen. Duidelijke doelstellingen en data-gedreven werken zijn de kern van de nieuwe aanpak. In 2019 hebben we hiermee grote stappen gezet op het gebied van datakwaliteit, data-dashboarding en koppelingen met de bestanden van andere partijen zoals de Kamer van Koophandel. Dit heeft geleid tot een versterking van het inzicht in de doelgroep, vernieuwing in de communicatiekanalen en het bieden van het juiste aanbod op het juiste moment.

De organisatorische inrichting van Finance, ICT en Change bleef als onderdeel van VvAA Groep gedurende 2019 onveranderd, Finance, ICT en Change bestond gedurende 2019 uit de expertise gebieden Finance, 2de en 3de lijn en Change, ICT en Inkoop.

Beleidslijnen

VvAA Levensverzekeringen heeft de volgende beleidslijnen vastgesteld voor de besturing van haar organisatie:

Beleidslijnen	
Integriteitsbeleid	In het integriteitsbeleid wordt beschreven welke procedures er gevolgd worden om de integriteit binnen VvAA Levensverzekeringen te borgen. Onderdeel van het integriteitsbeleid is de SIRA – de systematische integriteitsrisico-analyse, de klokkenluidersregeling en het incidentenbeleid.
Kapitaalbeleid	In het kapitaalbeleid is vastgelegd op welke wijze VvAA Levensverzekeringen met haar kapitaal omgaat in termen van interne normsolvabiliteit, en aan te houden kapitaal in relatie tot de risico's
Acceptatiebeleid	In het acceptatiebeleid heeft VvAA Levensverzekeringen de kaders en uitgangspunten vastgelegd ten aanzien van de verzekeringstechnische risico's die we accepteren (zowel in termen van producten, doelgroepen en regio's als de acceptatiecriteria van verzekerden.)
Premiebeleid	In het premiebeleid liggen de kaders vast van ons beleid ten aanzien van premiestelling, eventuele kortingen en premiecalculatie bij maatwerk producten.
Voorzieningenbeleid	In het Voorzieningenbeleid heeft VvAA Levensverzekeringen de kaders en uitgangspunten vastgelegd ten aanzien van het berekenen en vaststellen van technische voorzieningen in relatie tot de verzekeringstechnische verplichtingen.
Herverzekeringsbeleid	Het herverzekeringsbeleid geeft duidelijke kaders over de herverzekering van onze producten, de eventueel facultatief te dekken risico's, het vast te stellen eigen risico voor de verzekeraar en de samenstelling van het herverzekeringspanel in termen van spreiding en rating.
Beleggingsbeleid	In het beleggingsbeleid heeft VvAA Levensverzekeringen haar visie, kernwaarden, allocatie- en beheersmaatregelen met betrekking tot het beleggingsproces beschreven.
Uitbestedingsbeleid	In het uitbestedingsbeleid is geregeld dat VvAA Levensverzekeringen in geval van uitbesteding van werkzaamheden voldoende waarborgen verkrijgt voor het handhaven van een beheerste en integrale bedrijfsvoering
Informatiebeveiligingsbeleid	In het informatiebeveiligingsbeleid is vastgelegd op welke manier VvAA ervoor zorgt dat informatie en informatiesystemen op een zo goed mogelijke manier worden beschermt tegen een breed scala aan bedreigingen, waardoor vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van gegevens gewaarborgd is.
Risicomanagementbeleid	Het beleid ten aanzien van risicomanagement is nader uitgewerkt en vastgelegd in het beleidsdocument inzake Risicomanagement. Hierin zijn de verschillende stappen van het riskmanagement beleid toegelicht.
Compliancebeleid	In het compliancebeleid is nader uitgewerkt en vastgelegd hoe VvAA Levensverzekeringen waarborgt dat zij blijft voldoen aan wet- en regelgeving.

Beloningsbeleid

Op grond van geldende wet- en regelgeving heeft de Raad van Commissarissen (RvC) specifieke verantwoordelijkheden voor het beloningsbeleid en voor de uitvoering van onderdelen ervan. De RvC wordt hierbij geadviseerd door de Benoemings- & Remuneratiecommissie. De leden van deze commissie zijn afkomstig uit de RvC. De uitvoering van het beleid wordt jaarlijks door de commissie getoetst. Deze toetsing gebeurt mede op basis van informatie van de afdelingen HRM, Compliance, Riskmanagement en Internal Audit.

Het beloningsbeleid van VvAA wordt gehanteerd als sturingsinstrument.: Daarbij houdt VvAA rekening met de belangen van alle stakeholders, primair die van de leden van VvAA. Onder Identified Staff vallen diegenen die het risicoprofiel van de onderneming bepalen of daar invloed op hebben, tot het hoogste of senior management behoren of controlefuncties uitoefenen.

B2. Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

VvAA Groep B.V. kan op grond van de Beleidsregel geschiktheid 2012 slechts na goedkeuring van De Nederlandsche Bank N.V. (DNB) leden van de Raad van Commissarissen of van de hoofddirectie, statutair directeuren van VvAA Levensverzekeringen en andere dagelijks beleidsbepalers benoemen. Op grond van de Beleidsregel geschiktheid 2012 gelden daartoe eisen ten aanzien van competenties en ervaring. Met ingang van 1 april 2015 toetst DNB ook de betrouwbaarheid van het 'Tweede echelon'. Bij VvAA Groep betreft dat de manager Internal Audit, de manager Riskmanagement, de senior manager Vennootschappelijke & Juridische Zaken en de manager HRM. Dit tweede echelon verricht ook werkzaamheden voor VvAA Levensverzekeringen.

Voor een benoeming van een commissaris, hoofddirecteur of statutair directeur worden zijn of haar kennis, competenties en ervaring getoetst aan een vooraf opgesteld functieprofiel. De kandidaat (niet zijnde een commissaris) die is aangenomen is ook verplicht deel te nemen aan de 'pre-employment screening', die VvAA Groep heeft verplicht voor alle medewerkers. Deze screening, die zich met name richt op betrouwbaarheid, wordt uitgevoerd door CV-OK.

VvAA Groep hanteert ook voor directieleden, de vier sleutelfuncties en voor andere relevante beleidsbepalende functies een gelijksoortige procedure, minimaal bestaande uit bepalen van en toetsen aan een functieprofiel en pre-employment screening. Van alle medewerkers beschikt VvAA over een (positieve) Verklaring omtrent gedrag (VOG).

VvAA heeft voor commissarissen, leden van de hoofddirectie, statutair directeuren van de verzekeraars en overige directeuren een programma van permanente educatie ingesteld. Zo volgen directieleden en commissarissen onder meer de Nyenrode opleiding die is ontwikkeld door Nyenrode en het Verbond van Verzekeraars om te voldoen aan de eisen uit de Code Verzekeraars.

Op diverse functies zijn certificeringen en/of opleidingen vereist, waarvan enkele ook een externe verplichting ten aanzien van permanente educatie hebben. In het kader van de richtlijn Solvency II zijn dit de RA, RE, RO en Actuaris-titels, die de uitvoerenden van de interne audit functie en de actuariële functie voeren.

B3. Risicomanagementsystemen inclusief beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit

Het riskmanagementbeleid van VvAA Groep is erop gericht risicobeheersing te integreren in de gewone procesgang van de bedrijfsonderdelen. Dit is vastgelegd in de visie op riskmanagement, die is opgenomen in de riskmanagement charter. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van riskmanagement ligt primair bij het lijnmanagement van de bedrijfsonderdelen. De afdeling Riskmanagement heeft voor de uitvoering een coördinerende en assisterende rol. Diverse instrumenten staan ter beschikking van het lijnmanagement voor invulling van deze verantwoordelijkheid, waaronder de ORSA (Own Risk and Solvency Assessment), het PARP (Product Review and Approval Process), VICS (Vastlegging- en Interne Controle Systeem) en de risk appetite. Door de directe lijn naar de hoofddirectie is Riskmanagement in de positie maatregelen af te dwingen mocht dat noodzakelijk zijn. De afdeling Riskmanagement is mede verantwoordelijk voor de opzet van riskmanagement in de bedrijfsonderdelen. Het lijnmanagement kan een beroep doen op de afdeling Riskmanagement voor ondersteuning bij het vormgeven van riskmanagement binnen het bedrijfsonderdeel.

Het riskmanagementbeleid is op groepsniveau vastgelegd. In aansluiting daarop zijn op het niveau de bedrijfsonderdelen de vereisten in normatieve modellen vastgelegd.

De VvAA risicotaxonomie, een overzicht van risicocategorieën en risico's, dient als leidraad bij inventarisatie van risico's. De financiële risicocategorieën zijn in de taxonomie nader onderverdeeld met de risicocategorieën uit de richtlijn Solvency II. De indeling van risicocategorieën naar de taakgebieden in het riskmanagementframework zorgt voor duidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor elk van de risicocategorieën.

Risicobereidheid

Risicomanagement houdt ook in dat weloverwogen besluitvorming plaatsvindt over de mate waarin risico's worden genomen binnen de kaders van de bedrijfsvoering. VvAA heeft hiertoe de risk appetite vastgesteld. Hierin staan zorg voor de leden en voor de continuïteit en onafhankelijkheid van VvAA centraal. Met deze risk appetite kunnen we beleid, beheersing en interne processen continu verder verfijnen en zo de dienstverlening verder optimaliseren en continueren. De risk appetite van VvAA is behoudend en is erop gericht om ook in tijden van ingrijpende economische en/of financiële crises de continuïteit van VvAA te kunnen waarborgen. De risk appetite wordt jaarlijks geëvalueerd.

Hoofdpijnen van het kapitaalbeleid

In het kapitaalbeleid van VvAA Levensverzekeringen zijn de hoofdpijnen uitgewerkt met betrekking tot de kapitaalsturing, waaronder de minimaal gewenste (norm-)solvabiliteit. Aan de normsolvabiliteit liggen diverse doelstellingen en overwegingen ten grondslag. Deze overwegingen zijn onder meer:

- het streven om altijd boven de interne en externe interventiegrenzen te blijven;
- vertrouwen uitstralen naar de klanten van de verzekeraar;
- vertrouwen uitstralen naar de toezichthouders; en
- de beperkte mogelijkheid voor VvAA Groep om extern kapitaal te verkrijgen.

In het kapitaalbeleid wordt voorts ingegaan op de mogelijkheden van de verzekeraar om risico's te verminderen en eventueel extra kapitaal aan te trekken, mochten de interne interventiegrenzen worden bereikt.

Risicoprofiel en risicobeheersing

VvAA hanteert een risicoprofiel dat is opgesteld aan de hand van risicocategorieën uit het VvAA Riskmanagementraamwerk. Uit analyse blijkt dat de volgende vijf risicocategorieën het belangrijkste zijn:

1. het verzekeringstechnische risico (ook wel tekenrisico genoemd)
2. het marktrisico (inclusief de prijs- en liquiditeitsrisico's)
3. het matching- en renterisico
4. de operationele risico's
5. het kredietrisico

De eerste twee in dit risicoprofiel wegen het zwaarst. De lijnafdelingen vervullen de centrale rol in het beheersen van onder meer deze risico's. Zij zorgen voor bewustwording, herkenning van risicofactoren, uitvoering van de benodigde beheersmaatregelen en het juiste gedrag. Daarin worden zij ondersteund door gespecialiseerde afdelingen, waaronder de actuariële functie, business control, riskmanagement en compliance. Daarmee wordt de invloed van risico's zo goed mogelijk beperkt. Om de effectiviteit van de risicobeheersing te optimaliseren, komen de evaluatie van risico's en de bijbehorende beheersingsmaatregelen samen in het VvAA Risk Committee. Het Risk Committee houdt integraal zicht op de risico's van VvAA. Naast het VvAA Risk Committee kennen wij het VvAA Insurance Risk Committee – dat zich specifiek bezighoudt met de (her) verzekeringsrisico's – en het Asset & Liability Committee, voor de beleggingsrisico's en voor de afstemming van de beleggingen op de aanwezige en verwachte verplichtingen. Beide worden hierbij ondersteund door de Actuariële functie. De riskmanager van VvAA houdt, als onderdeel van zijn coördinerende rol voor het volledige risicomanagement van VvAA, zicht op de operationele risico's van de onderneming. Ook de compliance officers en de security officer van VvAA hebben een belangrijke rol in het beheersen van de operationele risico's. Een bijzonder aspect van risicobeheersing wordt gevormd door de maatregelen rond de financiële verslaglegging. Juiste verslaglegging is essentieel om goede sturing aan de organisatie te kunnen geven. Daarnaast zijn er, mede vanuit Solvency II, wettelijke vereisten gesteld aan deze risicobeheersing

Own Risk and Solvency Assessment (ORSA)

In de ORSA maakt VvAA Levensverzekeringen een beoordeling van de risico's waaraan de verzekeraar bloot kan staan. VvAA Groep heeft ontheffing aangevraagd en gekregen van de verplichting om een ORSA per verzekeringsentiteit uit te voeren en stelt in plaats daarvan een groeps-ORSA op die bij de toezichthouder wordt ingediend. In deze ORSA rekent VvAA Groep stress scenario's door. Naast directe impact van de stress-scenario's op VvAA Levensverzekeringen zijn ook de correlaties duidelijk van scenario's waarbij groepsactiviteiten geraakt worden. Conform de vereisten zijn de voor de verzekeringsentiteit VvAA Levensverzekeringen relevante risico's in het rapport herkenbaar.

De ORSA wordt minimaal jaarlijks uitgevoerd als onderdeel van jaarplancycclus van VvAA Levensverzekeringen. De laatste ORSA waarin VvAA Levensverzekeringen apart is opgenomen dateert van 2018. In verband met de verkoop aan a.s.r. zijn in 2019 in de ORSA geen aparte risico's voor VvAA Levensverzekeringen opgenomen. Bij belangrijke gebeurtenissen met betrekking tot strategie, kapitaal of risico's wordt een niet-reguliere (triggered) ORSA uitgevoerd. Het ORSA proces maakt onlosmakelijk deel uit van het besluitvormingsproces van het directie van VvAA Levensverzekeringen.

Indien in de reguliere ORSA sprake is van een aanvullende toetsing van risico's buiten het standaardmodel om, dan wordt een afzonderlijke analyse uitgevoerd op basis van best practices en zullen bij voldoende importantie deze risico's worden meegewogen in de vereiste kapitalisatie.

De uitkomsten van het ORSA proces worden vastgelegd in een rapportage die wordt goedgekeurd door de hoofddirectie van VvAA Groep en wordt besproken met en vastgesteld door de Raad van Commissarissen.

VvAA Groep betreft de volgende functionarissen bij het ORSA proces:

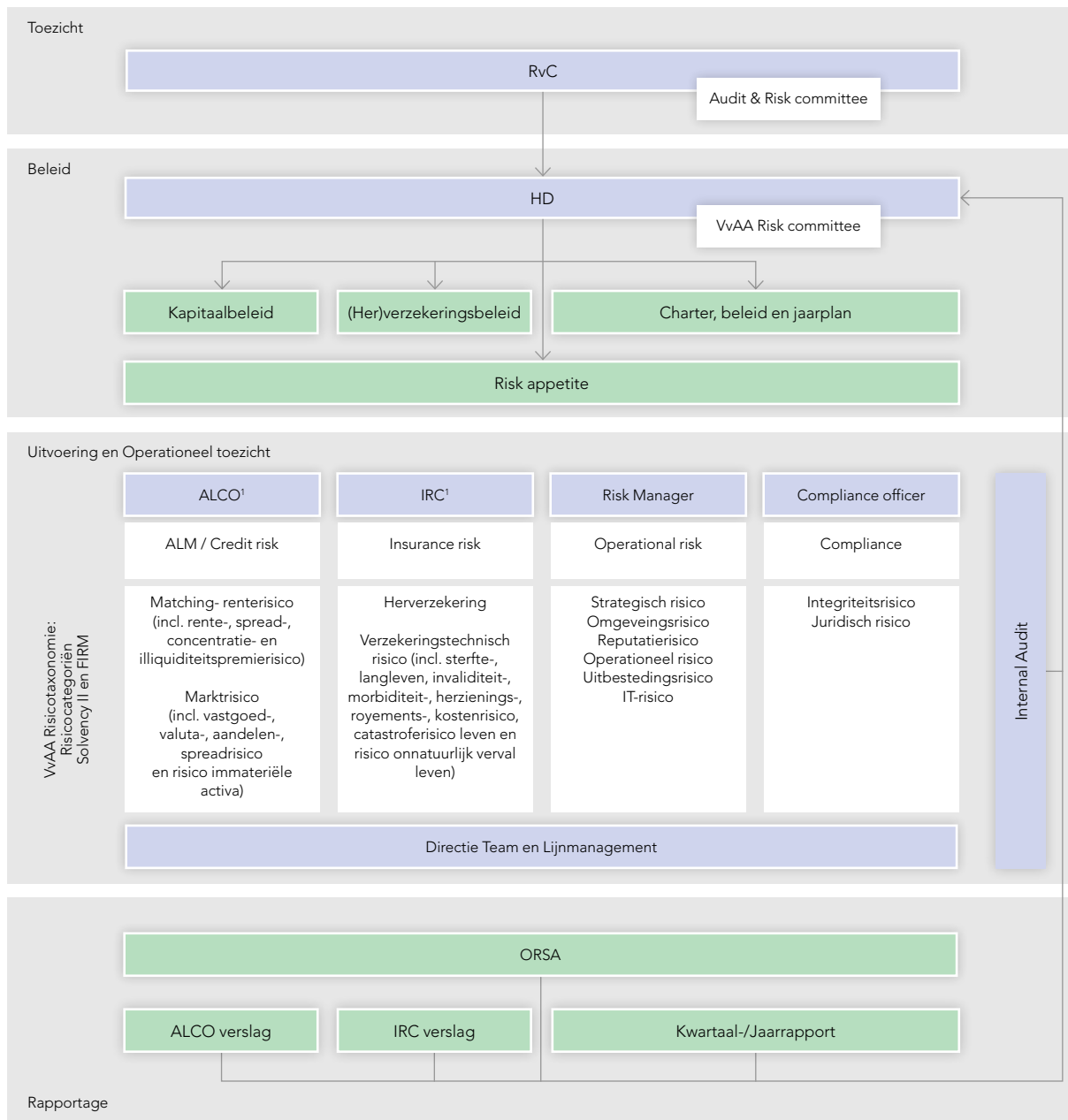
- Hoofddirectie VvAA Groep en directieteam VvAA Levensverzekeringen
- Raad van commissarissen
- Risicomanager
- Overige sleutelfuncties:
 - Compliance functie
 - Actuariële functie
 - Interne audit

B4. Interne controlesysteem

VvAA hanteert het "three lines of defense"-model, waarbij het lijnmanagement de eerste lijn vormt, de actuariële, riskmanagement- en compliancefunctie de tweede lijn en de afdeling Internal Audit de derde lijn. De drie lijnen zijn ook terug te vinden in het riskmanagementframework.

Het 'three-lines-of-defense'-model vormt de basis voor risicobeheersing. De eerste verdedigingslijn wordt gevormd door het lijnmanagement en de collega's. Zij geven uitvoering aan het risicobeheersbeleid en de maatregelen die tegenover de geïdentificeerde risico's zijn geformuleerd. De tweede lijn heeft tot taak het opstellen van het beleid en het assisteren bij en faciliteren van de uitvoering ervan door de eerste lijn. Als derde en onafhankelijke lijn fungeert Internal Audit die het beleid toetst aan de kaders van wet- en regelgeving en het beleid vervolgens gebruikt om de uitvoering en effectiviteit daarvan te beoordelen. De drie lijnen rapporteren allen aan de hoofddirectie, de tweede en derde lijn eveneens aan de Raad van Commissarissen.

VvAA risk management framework

De Compliancefunctie wordt gehouden en uitgevoerd door de compliance officer. De verantwoordelijkheden, taken en aanpak op het gebied van compliance zijn vastgelegd in het compliance charter.

1 De Actuariële functie is vertegenwoordigd in de ALCO en de IRC

B5. Interne audit functie

Binnen VvAA Levensverzekeringen is de internal audit functie onafhankelijk gepositioneerd. De interne auditfunctie rapporteert aan de Audit & Risk Committee (ARC), de hoofddirectie en de directies van de verzekeraars. Jaarlijks stelt Internal Audit op basis van een risicoanalyse een auditjaarplan op, dat wordt afgestemd met de directies van de verzekeraars en met de Hoofddirectie. De hoofddirectie stelt daarna het jaarplan vast. Hierna wordt dit auditjaarplan besproken met en goedgekeurd door het Audit & Risk Committee van VvAA Groep. Wijzigingen van het jaarplan stelt Internal Audit op eigen initiatief voor. Significante wijzigingen worden ter goedkeuring voorgelegd aan de hoofddirectie.

Internal Audit geeft invulling aan het auditplan door het plannen en uitvoeren van audits. Internal Audit adviseert op grond van haar bevindingen de hoofddirectie en het management (waaronder directies van de verzekeraars) over de versterking van de interne risicobeheersing. De uitkomsten van de uitgevoerde audits en de follow up van de actiepunten worden gerapporteerd aan de hoofddirectie, directies van de verzekeraars en de ARC door middel van de kwartaalrapportages of een samenvatting hiervan.

B6. Actuariële functie

Omtrent de positionering, taken, verantwoordelijkheden en de invulling van de actuariële functie zijn nadere afspraken gemaakt die zijn vastgelegd in een charter. De actuariële functie brengt jaarlijks een actuariel rapport uit waarin zij verslag doet over haar werkzaamheden en voorts haar visie uitwerkt op de toereikendheid van de technische voorzieningen, de geschiktheid van de data en de gehanteerde modellen en voorts haar visie geeft op overige aspecten zoals premie- en herverzekeringsbeleid.

B7. Uitbesteding

VvAA Levensverzekeringen hanteert het beleid dat zij in geval van uitbesteding van werkzaamheden voldoende waarborgen verkrijgt voor het handhaven van een beheerste en integere bedrijfsvoering. Voordat wordt overgegaan tot uitbesteding, wordt altijd een afweging van de kosten die hiermee samenhangen, de vereiste kwaliteit, de benodigde kennis en ervaring en tijd. Daarnaast is van belang dat het operationele risico in geval van uitbesteding niet (onnodig) toeneemt. VvAA blijft volledig verantwoordelijk voor het uitbestede werkproces. Voor daadwerkelijke uitbesteding wordt steeds de toezichhoudende autoriteit hiervan op de hoogte gesteld.

Bij de start van en gedurende de uitbesteding, beoordeelt VvAA risico's op de volgende gebieden

- Financiële soliditeit
- Integere bedrijfsvoering
- Reputatie
- Kwaliteit van dienstverlening
- Interne organisatie
- Vertrouwelijkheid van informatie
- Omgang met calamiteiten
- Beschikbaarheid van deskundig personeel
- Land van vestiging
- Continuïteit

In de schriftelijke overeenkomst van uitbesteding worden de aard, omvang, kwaliteit, tijdigheid, deskundigheid, informatievoorziening, eigendom van de gegevens, recht op controle en de verplichting tot nalevering van wet- en regelgeving overeengekomen.

VvAA controleert periodiek of de uitvoerder zich aan de overeenkomst houdt. In de schriftelijke overeenkomst wordt opgenomen wanneer en hoe vaak VvAA een audit zal uitvoeren. Per uitbesteding dient duidelijk te zijn welke key risk indicator of indicaties (KRI's) hieraan ten grondslag liggen.

B8. Overige belangrijke informatie

In het bovenstaande hebben we alle belangrijke aspecten van ons governancestelsel toegelicht.

C Risicoprofiel

C1. Verzekeringstechnische risico's

De verzekeringstechnische risico's van VvAA Levensverzekeringen bestaan uit de volgende risico's:

- Kortleven risico is het risico dat iemand eerder komt te overlijden dan waarmee rekening is gehouden in de verzekeringsverplichtingen.
- Langleven risico is het risico dat iemand langer blijft leven dan waarmee rekening is gehouden in de verzekeringsverplichtingen.
- Invaliditeitsrisico is het risico dat de aannames met betrekking tot invalidering of revalidatie onjuist blijken te zijn.
- Het onnatuurlijk vervalrisico is het risico dat de aannames omtrent het gedrag van polishouders onjuist blijken te zijn.
- Kostenrisico is het risico dat de kosten waarmee rekening wordt gehouden in de verzekeringsverplichtingen hoger zijn en onderhevig aan een hogere inflatie.
- Catastroferisico is het risico dat door een extreme en/of uitzonderlijke gebeurtenis een reeks sterfte-uitkeringen gedaan moet worden die de financiële positie negatief beïnvloedt.

Begripsbepaling

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen aan klanten niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.

Verzekeringsrisico algemeen

Het sluiten van verzekeringen is de kernactiviteit van VvAA Levensverzekeringen. Een polis die past binnen de gehanteerde normen, zou dus als zodanig geen onaanvaardbaar risico kunnen opleveren. Toch kunnen in het kader van de verzekeringsactiviteiten ongewenste en zelfs onaanvaardbare risico's ontstaan. Hierbij kan het verdienmodel op lange termijn niet houdbaar blijken. Als verzekeraar staan we bloot aan zowel mogelijke gebeurtenissen die plotsklaps optreden als aan mogelijke omstandigheden die tot geleidelijke erosie van de solvabiliteit leiden. Het verzekeringsrisico dat VvAA Levensverzekeringen loopt, is inherent aan het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf.

Herverzekering

Risico's overnemen van polishouders is het bedrijfsmodel van VvAA Levensverzekeringen. Deze risico's manifesteren zich zowel op de balans van VvAA Levensverzekeringen (kapitaalsrisico) als in de winst- en verliesrekening (resultaatsrisico). Gezien haar ruime solvabiliteitspositie, is vanuit VvAA Levensverzekeringen momenteel de reductie in resultaatsschommelingen de belangrijkste reden voor het inkopen van een beperkte mate van herverzekering. In verband met de overname door a.s.r. zijn de herverzekeringscontracten met SCOR per 31 december 2019 beëindigd.

Verzekeringstechnische risico's van VvAA Levensverzekeringen

Voor de verzekeringstechnische risico's kan het risicoprofiel als volgt worden toegelicht. Dit risicoprofiel wordt weergegeven door middel van het kapitaalsbeslag onder Solvency II. Zie hiervoor ook hoofdstuk E:

Leven risico		
(x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
Kortleven risico	2.543	1.987
Langleven risico	2.789	2.858
Invaliditeitsrisico	41	33
Vervalrisico	4.339	5.081
Kostenrisico	4.499	4.615
Catastroferisico	2.300	750
Diversificatie	-6.215	-5.155
Verzekeringstechnisch risico Leven	10.295	10.170

C2. Marktrisico

VvAA Levensverzekeringen loopt risico's in verband met de beweeglijkheid van financiële markten. Het allocatiebeleid voor de beleggingen voor eigen rekening is erop gericht geweest om uitsluitend (meer) in de meest risicovolle beleggingscategorieën (zoals aandelen) te beleggen indien en voor zover het eigen vermogen hoger is dan de daaraan gestelde wettelijke eis. Het volledige bedrag van die beleggingen moest daarbij ook passen binnen het bedrag van de buffer aan eigen vermogen (boven het wettelijk vereiste bedrag). Zo zou er voldoende eigen vermogen zijn, zelfs als bijvoorbeeld aandelen extreem in waarde zouden dalen. De consequentie van dat allocatiebeleid is dat de portefeuille in belangrijke mate belegd is in vastrentende waarden.

In verband met de verkoop van de onderneming in een minder zwaar gekapitaliseerde vorm is in 2019 een omvangrijk pre-closing dividend uitgekeerd, hoofdzakelijk in natura in de vorm van de meest risicovolle beleggingscategorieën. Dat resulteert in een sterke daling van het kapitaalbeslag dat samenhangt met marktrisico's en in het gegeven dat de portefeuille eind 2019 uitsluitend nog in vastrentende waarden was belegd en daarnaast over liquide middelen beschikt.

Begripsbepaling

Het marktrisico betreft het risico van veranderingen in de waarde van de beleggingsportefeuille als gevolg van wijzigingen in marktprijzen. Blootstelling aan marktrisico wordt gemeten aan de hand van de impact van schommelingen in de waarde van financiële variabelen zoals aandelenprijzen, rentestanden, vastgoedwaardes en valutakoersen.

Aandelenrisico

Aandelenrisico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van aandelen.

Vastgoedrisico

Vastgoedrisico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van vastgoed.

Renterisico

Renterisico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in de rentetermijnstructuur of in de volatiliteit van de rente.

Spreadrisico

Het spreadrisico vloeit voort uit de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen van het niveau en de volatiliteit van kredietopslagen (credit spreads) boven de risicovrije rentetermijnstructuur.

Valutarisico

Het valutarisico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor het niveau en de volatiliteit van valutakoersen.

Concentratierisico

Marktrisicoconcentraties zijn de extra risico's die een verzekerings- of herverzekeringsonderneming loopt hetzij door een gebrek aan diversificatie in de activaportefeuille hetzij door een sterke blootstelling aan het risico van wanbetaling van een enkele uitgever van effecten of een groep van verbonden uitgevers. Het concentratierisico is gerelateerd aan de eventuele beleggingen in aandelen en aan spreadrisico blootstaande beleggingen en omvat niet de beleggingen die in het tegenpartijrisico zijn meegenomen.

Marktrisico's van VvAA Levensverzekeringen

Voor de Marktrisico's kan het risicoprofiel als volgt worden toegelicht. Dit risicoprofiel wordt weergegeven door middel van het kapitaalbeslag onder Solvency II. Zie hiervoor ook hoofdstuk E.

Marktrisico

(x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
Aandelenrisico	2.102	19.310
Vastgoedrisico	-	2.903
Renterisico	1.398	1.380
Spreadrisico	2.420	3.931
Valutarisico	-	4.550
Concentratierisico	4.273	3.716
Diversificatie	-4.019	-9.235
Marktrisico	6.174	26.554

Het marktrisico van VvAA Levensverzekeringen is sterk afgenomen in 2019 ten opzichte van 2018. Dit is voornamelijk als gevolg van het pre-closing dividend dat VvAA Levensverzekeringen heeft uitgekeerd aan VvAA Groep. Dit dividend is voornamelijk in natura uitgekeerd door alle beleggingen in aandelen en vastgoed voor risico van VvAA Levensverzekeringen over te dragen aan VvAA Groep. Hierdoor is het aandelen-, vastgoed- en valutarisico sterk afgenomen. Het resterende aandelenrisico heeft betrekking op de aandelen waarin polishouders hebben belegd via hun beleggingsverzekeringen.

C3. Kredietrisico

VvAA Levensverzekeringen hanteert voor het kredietrisico het begrip tegenpartijrisico. Het tegenpartij(krediet)risico is het risico van onvoorziene verliezen die het gevolg kunnen zijn van faillissement of verslechtering in de kredietwaardigheid van debiteuren of tegenpartijen bij herverzekeringsovereenkomsten, securitisaties, derivaten, hypotheekfondsen, tussenpersonen en andere posities voor zover die niet in de spread risk module zijn meegenomen.

Gevoeligheidsanalyse

Voor de kredietrisico's kan het risicoprofiel, aan de hand van de corresponderende kapitaalvereisten als volgt worden toegelicht:

Kredietrisico's

(x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
Aandelenrisico	2.102	19.310
Vastgoedrisico	-	2.903
Renterisico	1.398	1.380
Spreadrisico	2.420	3.931
Marktrisico	6.174	26.554

Onder de type 1 risico's vallen met name de liquide middelen van VvAA Levensverzekeringen.

Deze risico's zijn als volgt te classificeren naar rating van de tegenpartij:

Rating

	2019	2018
AAA	0%	0%
AA	35%	0%
A	65%	98%
Lager dan A of geen rating	0%	2%

Onder de type 2 risico's is het kapitaalbeslag opgenomen met betrekking tot hypotheekfondsen ter grootte van € 2,46 mln (2018: € 2,37 mln). De rest van het kapitaalbeslag van type 2 risico's (2019: € 0,12 mln; 2018: € 0,92 mln) betreft oninbaarheidsrisico's op vorderingen en overige activa.

C4. Liquiditeitsrisico

Voor Liquiditeitsrisico wordt onder Solvency II geen kapitaal aangehouden in de standaardformule. Liquiditeitsrisico of verhandelbaarheidsrisico is het risico dat VvAA Levensverzekeringen over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe betalingsverplichtingen te voldoen. Aangezien VvAA Levensverzekeringen in belangrijke mate over goed verhandelbare beleggingen beschikt, achten wij dit risico niet groot.

C5. Operationeel risico

Een operationeel risico is het risico van een (financieel) verlies dat zich voordoet als gevolg van inadequade of falende interne processen, personeel en systemen of externe gebeurtenissen. Tot het operationeel risico worden ook juridische risico's gerekend, maar niet risico's die voortvloeien uit strategische beslissingen en reputatierisico's. Het begrip operationeel risico binnen VvAA Levensverzekeringen omvat de volgende risicocategorieën: juridische risico's, integriteitsrisico's, IT risico's, uitbestedingsrisico's en andere operationele risico's.

C5. Operationeel risico

Een operationeel risico is het risico van een (financieel) verlies dat zich voordoet als gevolg van inadequade of falende interne processen, personeel en systemen of externe gebeurtenissen. Tot het operationeel risico worden ook juridische risico's gerekend, maar niet risico's die voortvloeien uit strategische beslissingen en reputatierisico's. Het begrip operationeel risico binnen VvAA Levensverzekeringen omvat de volgende risicocategorieën: juridische risico's, integriteitsrisico's, IT risico's, uitbestedingsrisico's en andere operationele risico's.

Juridische risico's

Het risico dat als financiële schade ontstaat als gevolg van het niet voldoen aan wet- en regelgeving door anderen of de eigen organisatie zelf. VvAA Levensverzekeringen heeft beperkt complexe verzekeringsproducten waardoor het juridische risico gering is. Voor het aanwezige juridische risico beschikt VvAA Levensverzekeringen naast de kwalitatief en kwantitatief goede bezetting over een ervaren compliance afdeling die toeziet op deze risico's. Daarnaast kan voor juridische ondersteuning gebruik gemaakt worden van de eigen afdeling juridische zaken. Ook draagt de interne auditor bij aan het toezien op de ontwikkelingen in de relevante wet- en regelgeving.

Integriteitsrisico's

Het risico dat de organisatie schade leidt als gevolg van integriteitsschending door medewerkers of klanten. VvAA heeft een analyse gemaakt van de voor haar relevante integriteitsrisico's. Als risicomatregelen is bijvoorbeeld beleid op het gebied van integriteit opgesteld, bestaat er een klokkenluidersregeling, is er meldplicht van nevenfuncties voor het management en de directies en leggen alle collega's de zogenoemde bankierseed af.

Voor het in kaart brengen van de Integriteitsrisico's is een Systematische Integriteits-Risico-Analyse uitgevoerd. De belangrijkste onderzochte risico's zijn: dataprotectie (privacy), belangenverstrengeling en consumentenbescherming (zorgplicht)

Frauderisico

Het risico dat er een opzettelijke handeling plaats vindt door één of meer personen uit de kring van het management, degenen belast met governance, het personeel of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig (financieel) voordeel te behalen. VvAA Levensverzekeringen tracht dit risico te beperken door:

- Het gebruik maken van een gedragscode waarin ook sancties staan beschreven bij het plegen van fraude. Deze code dient door iedere medewerker ondertekend te worden.
- Een screeningsbeleid te hanteren bij aanname van medewerkers.
- Functiescheidingen aan te brengen tussen operationele activiteiten en beleidsbepalende activiteiten.
- Een zichtbaar 4-ogen principe te hanteren bij fraudegevoelige processen zoals factuurcontrole, salarisbetaling, schade-uitkering en betalingsverkeer. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een schriftelijke vastlegging van de tekenbevoegdheid.
- Het onderhouden van een incidentenregister.

IT-risico's

Het risico op financiële schade die volgt uit het falen van de IT-infrastructuur, -continuïteit, -beveiliging of -beheersing. De IT-risico's worden gemitigeerd door streng functioneel en operationeel beheer op de primaire systemen. Tevens gelden op ingehuurde systemen de controles zoals vastgelegd in het uitbestedingsbeleid. Cybercrime heeft hierbij specifiek aandacht, niet alleen vanuit ICT en security, maar ook bij de directie en Raad van Commissarissen. VvAA Levensverzekeringen heeft daarnaast een cyberverzekering afgesloten ter dekking van eventuele schade door cybercriminaliteit.

Uitbestedingsrisico's

VvAA Levensverzekeringen definieert het uitbestedingsrisico als volgt: Risico's die verband houden met het door derden of groepsmaatschappijen, op structurele basis laten verrichten van werkzaamheden

- a) die deel uitmaken van of voortvloeien uit de met het leveren van de verzekeringsdiensten samenhangende bedrijfsprocessen,
- b) die deel uitmaken van wezenlijke bedrijfsprocessen ter ondersteuning daarvan.

Ten aanzien van uitbesteding aan derde partijen heeft VvAA Levensverzekeringen de volgende maatregelen getroffen om de risico's tot een acceptabel niveau te mitigeren:

- Er wordt uitsluitend gewerkt met gerenommeerde instellingen. Er is een zorgvuldig selectieproces betreffende derde maatschappijen.
- Er worden met de derde maatschappijen uitbestedingsovereenkomsten overeengekomen
- De derde maatschappijen verkrijgen alleen toegang tot strikt noodzakelijke informatie
- Periodieke herbeoordeling van leveranciers.
- VvAA Levensverzekeringen controleert eigenhandig de rapportages op bijzondere transacties.

Andere operationele risico's

Naast de hiervoor genoemde specifieke risicocategorieën zijn er andere operationele risico's, voortvloeiend uit inadequate of falende interne processen, personeel en systemen of externe gebeurtenissen. De riskmanager van VvAA Levensverzekeringen houdt, als onderdeel van zijn coördinerende rol voor het volledige risicomanagement van VvAA Levensverzekeringen, zicht op de operationele risico's van de onderneming. Ook de compliance officers en de security officer van VvAA Levensverzekeringen hebben een belangrijke rol in het beheersen van de operationele risico's. Een bijzonder aspect van risicobeheersing wordt gevormd door de maatregelen rond de financiële verslaglegging. Juiste verslaglegging is essentieel om goede sturing aan de organisatie te kunnen geven.

C6. Overig materieel Risico

Correctie in verband met belasting (LACDT)

De hoogte van de correctie in verband met belasting (LACDT) wordt jaarlijks vastgesteld. Onderbouwing vindt plaats op basis van de Solvency II balanspositie voor en na schok, de carry back en de marktwaarde cijfers ultimo boekjaar. VvAA Levensverzekeringen maakt geen gebruik van de mogelijkheid om het verwachte toekomstige resultaat na schok te gebruiken om de correctie te verhogen. De vastgestelde LACDT percentages bedragen eind 2019 25% (2018: 25%)

Incidentenrisico

Dit risico wordt gedefinieerd als het risico dat een intern en/of extern incident leidt tot (on)herstelbare reputatieschade. VvAA Levensverzekeringen heeft om dit risico te mitigeren de volgende maatregelen getroffen:

- Een opgesteld incidentenregister, hierbij wordt ook in vastgelegd op welke wijze opvolging wordt gegeven.
- Een beleid opgesteld om passende navolging te kunnen geven aan mogelijke incidenten.

C7. Overige informatie

Coronavirus

In december 2019 werd in China een longontsteking gemeld, die zich in 2020 snel ontwikkelde tot wat nu algemeen het coronavirus wordt genoemd. Het virus heeft geleid tot een aanzienlijk aantal bevestigde besmettingsgevallen in grote delen van de wereld, waaronder Nederland. Wereldwijd nemen regeringen verschillende maatregelen om de uitbraak in te dammen en de gevolgen voor de economie te beperken. In Nederland heeft de Nederlandse regering een reeks verstrekende maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus te stoppen. Zowel het virus als de tegenmaatregelen hebben op korte termijn een grote impact op de Nederlandse samenleving en economie. De regering heeft ook een belangrijk economisch hulpprogramma gepresenteerd om zowel bedrijven als individuen te ondersteunen die financieel worden getroffen door de corona-uitbraak. Aangezien het aantal door het virus veroorzaakte infecties nog steeds toeneemt en het resultaat van zowel de tegenmaatregelen tegen de virusuitbraak als het economische noodprogramma nog niet van kracht zijn, is de impact van het coronavirus onzeker, met name op de langere termijn.

Op dit moment is het te vroeg om een realistische en geloofwaardige beoordeling te maken van de impact van het coronavirus op de bedrijfs- en financiële prestaties van a.s.r. en haar dochterondernemingen. Het effect op onze financiële resultaten hangt af van een aantal factoren, waaronder de verdere ontwikkeling van de uitbraak, de omvang en duur van de periode van ontwrichting en de impact op de wereldeconomie en financiële markten. De geconsolideerde financiële positie van a.s.r. ultimo 2019 is sterk en de Solvency II-ratio van 194% op basis van het standaardmodel is veerkrachtig gebleken om de buitengewone marktomstandigheden met betrekking tot de corona-uitbraak tot dusver op te vangen. De liquiditeitspositie van a.s.r. en haar dochterondernemingen van € 1,6 miljard ultimo 2019 is eveneens veerkrachtig gebleken. We blijven de impact van de corona-uitbraak op de operationele prestaties van onze verschillende bedrijfsonderdelen nauwlettend volgen. Verder blijven we de potentiële IFRS-impact monitoren met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten en waardering van technische voorzieningen die gevoelig zijn voor ontwikkelingen in de (lange termijn) rentetarieven.

a.s.r. staat in het teken van het persoonlijke welzijn van haar klanten en haar medewerkers, hun partners en hun families. Als toonaangevende Nederlandse verzekeraar zet a.s.r. zich in om haar klanten door deze uitdagende periode heen te helpen en alles in het werk te stellen om de corona-crisis in Nederland te helpen overwinnen. Om haar medewerkers te beschermen werken alle a.s.r. medewerkers vanuit huis waar de meeste medewerkers al bekend mee zijn, gezien het beleid "tijd en plaats afhankelijk werken" bij a.s.r.

D Financiële positie van VvAA Levensverzekeringen N.V. op Solvency II grondslagen

Solvency II balans

In deze paragraaf worden de balansposities van VvAA Levensverzekeringen weergegeven. Deze zijn opgesteld op basis van de balans in de commerciële jaarrekening van VvAA Levensverzekeringen, welke is opgesteld op basis van de grondslagen uit BW2 Titel 9 en de van toepassing zijnde Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Onder Solvency II regelgeving wordt een andere presentatie vereist dan in de jaarrekening wordt gehanteerd. De correcties zijn opgenomen in de kolom herrubricering. Daarnaast worden aanpassingen gemaakt voor onderdelen welke onder Solvency II regelgeving een andere waardering kennen dan in de jaarrekening wordt toegepast. De correcties hieruit zijn opgenomen in de kolom herwaardering.

Solvency II balans

(in € duizend)	Jaarrekening	Herrubricerin	Herwaardering	Solvency II 2019	Solvency II 2018
Activa					
Beleggingen voor eigen rekening					
Obligaties	129.067	2.603	26.702	158.373	219.619
Belggingsfondsen	72.510	-	-	72.510	127.737
Overige beleggingen	29.643	5	6.138	35.787	36.487
Totaal beleggingen	231.220	2.608	32.841	266.669	383.843
Beleggingen voor Polishouders	178.334	438	-	178.772	170.904
Vorderingen					
Directe verzekering	247	-	-0	247	393
Herverzekerders	289	-289	-	-	-944
Overige vorderingen	77	-	-	77	4.616
	613	-289	-0	324	4.065
Overige activa					
Liquide Middelen	28.053	-	-	28.053	26.686
Andere activa	3.046	-2.757	-	289	967
	31.099	-2.757	-	28.342	27.653
Totaal Activa	441.266	-	32.841	474.107	586.465
Passiva					
Technische voorzieningen voor eigen rekening	222.227	-	25.492	247.720	283.652
Best estimate	PM	-	-	243.596	279.833
Risk Margin	PM	-	-	4.123	3.820
Technische voorzieningen voor polishouders	178.334	-	-4.054	174.280	167.175
Best estimate	PM	-	-	173.380	166.225
Risk Margin	PM	-	-	901	950
Belastinglatentie	1.679	-	2.474	4.153	6.402
Overige Schulden	23.417	-	-	23.417	20.238
Totaal Passiva	425.658	-	23.913	449.570	477.468
Eigen Vermogen (Totaal activa -/- passiva)	15.608	-	8.928	24.536	108.997

D1. Informatie over de waardering van activa

Beleggingen

(x € 1.000)	Jaarrekening	Herrubricerin	Herwaardering	Solvency II 2019	Solvency II 2018
Beleggingen voor eigen rekening	231.220	2.608	32.841	266.669	383.843
Obligaties	129.067	2.603	26.702	158.373	219.619
Beleggingsfondsen	72.510	-	-	72.510	127.737
Overige beleggingen	29.643	5	6.138	35.787	36.487

(x € 1.000)	Jaarrekening	Herrubricerin	Herwaardering	Solvency II 2019	Solvency II 2018
Beleggingen voor Polishouders	178.334	438	-	178.772	170.904

In de Jaarrekening van VvAA worden Obligaties en Leningen (onder de overige beleggingen) gewaardeerd tegen de aanschafwaarde vermeerderd (agio) of verminderd (disagio) met een aan de verstreken tijd tot aan de aflossing gerelateerde gedeelte van het verschil tussen de afloswaarde en de aanschafwaarde (ook wel geamortiseerde kostprijs genoemd), al dan niet onder aftrek van een bedrag aan impairment als er duurzame onzekerheid bestaat over de mate waarin de geldnemer aan zijn verplichtingen kan voldoen. Onder Solvency II is de waardering gelijk aan de marktwaarde, gebaseerd op meest recente marktinformatie van beurzen. De herrubricering hangt samen met nog te ontvangen rente. In de jaarrekening van VvAA Levensverzekeringen worden deze gepresenteerd als andere activa. Onder Solvency II worden deze gepresenteerd onder de beleggingen.

Vorderingen

(x € 1.000)	Jaarrekening	Herrubricerin	Herwaardering	Solvency II 2019	Solvency II 2018
Vorderingen	613	-289	-0	324	4.065
Directe verzekering	247	-	-0	247	393
Herverzekerders	289	-289	-	-	-944
Overige vorderingen	77	-	-	77	4.616

De vorderingen uit directe verzekeringen betreffen de nog te ontvangen verzekeringspremies. Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar.

Overige activa

(x € 1.000)	Jaarrekening	Herrubricerin	Herwaardering	Solvency II 2019	Solvency II 2018
Overige activa	31.099	-2.757	-	28.342	27.653
Liquide Middelen	28.053	-	-	28.053	26.686
Andere activa	3.046	-2.757	-	289	967

Liquide middelen

De liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Andere activa

De vorderingen en overige activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, rekening houdend met een voorziening voor eventuele oninbaarheid. Omdat de vorderingen allen een kortlopend karakter hebben, wordt deze benadering tevens als adequaat beoordeeld voor toepassing op de Solvency II balans. De herrubricering hangt grotendeels samen met nog te ontvangen rente. In de jaarrekening van VvAA Levensverzekeringen worden deze gepresenteerd als andere activa. Onder Solvency II worden deze gepresenteerd onder de beleggingen.

D2. Informatie over de waardering van technische voorzieningen

In deze paragraaf worden de grondslagen, methoden en belangrijkste aannamen beschreven, welke voor de waardering van de technische voorziening zijn gehanteerd. VvAA Levensverzekeringen heeft in 2019 een aantal wijzigingen doorgevoerd binnen haar modellering van de technische voorzieningen. Het betreft verbeteringen in de modellering van de kostenopslagen en premies bij spaarverzekeringen en risicoverzekeringen met stijgende premie en verbeteringen in de modellering van de lijfrente uitkering bij direct ingaande lijfrenten. De aanpassingen hebben de best estimate verlaagd met € 0,9 mln.

Vershil marktwaarde versus boekwaarde

(x € 1.000)	Jaarrekening	Herrubricerin	Herwaardering	Solvency II 2019	Solvency II 2018
Technische voorzieningen voor eigen rekening	222.227	-	25.492	247.720	283.652
Best estimate	PM	-	-	243.596	279.833
Risk Margin	PM	-	-	4.123	3.820
Technische voorzieningen voor polishouders	178.334	-	-4.054	174.280	167.175
Best estimate	PM	-	-	173.380	166.225
Risk Margin	PM	-	-	901	950

In de Solvency II rapportage zijn andere waarderingsgrondslagen toegepast dan in de statutaire jaarrekening. De waarderingsgrondslagen onder Solvency II zijn nader uitgewerkt in onder meer:

- Gedelegeerde verordening EU 2015/35 van 10 oktober 2014, Hoofdstuk 3 – Voorschriften voor de technische voorzieningen
- EIOPA BoS-14/166 NL – Richtsnoeren voor de waardering van technische voorzieningen

In de jaarrekening staan de netto verzekeringsverplichtingen op de balans waarin de claims van VvAA Levensverzekeringen op haar herverzekeraars zijn gesaldeerd met de claims van de polishouders op VvAA Levensverzekeringen. Op de Solvency II balans is voorgeschreven dat uitsluitend de bruto verzekeringsverplichtingen aan de polishouders aan de passivazijde worden vermeld en de herverzekeringsclaims van VvAA Levensverzekeringen aan haar herverzekeraars op de activazijde.

Belangrijke verschillen met de waardering van deze voorzieningen in de jaarrekening zijn onder meer:

- toepassing van verschillende rentecurven;
- toepassing van verschillende grondslagen;
- berekening van een risicomarge.

Voor het disconteren van verplichtingen onder Solvency II maakt VvAA Levensverzekeringen gebruik van de rentetermijnstructuur, welke is geconstrueerd op basis van de Ultimate Forward Rate ('UFR'). Hierbij loopt de 1-jaars forward rente vanaf looptijd 20 jaar naar de UFR van 3,90%. De UFR wordt uiterlijk in looptijd 60 jaar bereikt. Deze curve verschilt van de tariefrentes die VvAA gebruikt voor het berekenen van de technische voorziening op boekwaarde.

Naast de rentecurves, zorgt het gebruik van verschillende aannames voor een verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde van de technische voorziening. Voor de marktwaarde technische voorziening onder Solvency II maakt VvAA Levensverzekeringen voor sterfte verwachtingen gebruik van de Prognosetafel 2018 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) en wordt tevens rekening gehouden met afkoop. Voor de berekening van de boekwaarde van de technische voorziening maakt VvAA Levensverzekeringen gebruik van sterfte aannames van het tarief waartegen de verzekeringsverplichtingen zijn aangegaan. In de boekwaarde voorziening wordt geen rekening gehouden met afkoop.

Methoden

De technische voorziening onder Solvency II is opgebouwd uit een beste schatting en een risicomarge.

Bij het bepalen van de technische voorziening verzekeringsverplichtingen houdt VvAA Levensverzekeringen geen rekening met overgangsmaatregelen. Eveneens maakt VvAA Levensverzekeringen geen gebruik van vereenvoudigde methoden voor de berekening van technische voorzieningen.

Beste schatting

De beste schatting bestaat uit twee posten:

- contante waarde lasten (uitkering en kosten) minus contante waarde baten (premies);
- contante waarde van kasstromen voortvloeiend uit embedded opties zoals toekomstige verwachte winstdeling.

In de verzekeringsproducten van VvAA Levensverzekeringen zitten winstdelingsopties die waarde hebben voor de polishouder. De marktwaarde van de winstdelingsoptie kan worden opgesplitst in twee marktwaardecomponenten:

- De intrinsieke waarde van de winstdelingsoptie - De intrinsieke waarde representeert de waarde van de winstdeling voor de polishouder in de situatie dat de verwachte rente ontwikkeling daadwerkelijk zal plaatsvinden.
- De tijdswaarde van de winstdelingsoptie - De tijds waarde is de waarde van de toekomstige onzekerheid van de winstdeling. Deze waarde ontstaat door het asymmetrisch gedrag van de winstdeling en de volatiliteit van de onderliggende rendement index. Indien de volatiliteit nul is of de winstdelingsfunctie symmetrisch gedrag vertoont, zal de tijds waarde van de winstdelingsoptie gelijk zijn aan nul.

De tijds waarde van de traditionele winstdelingsoptie wordt berekend met behulp van een "closed-form" oplossing.

Risicomarge

De risicomarge wordt onder Solvency II zodanig bepaald dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar verwachting zouden vragen voor de overname van de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen (Solvency II Richtlijn artikel 77lid 3).

De risicomarge wordt bepaald met behulp van de Cost of Capital ("CoC") methode, met een CoC van 6%, conform de Gedelegeerde Verordening. Onder deze methode wordt de risicomarge berekend door de vereiste kapitalen voor verzekeringstechnisch en operationeel risico te projecteren naar de toekomst, te vermenigvuldigen met de CoC van 6% en te verdisconteren.

Om de vereiste kapitalen te projecteren wordt voor sommige risico's gebruik gemaakt van risicodivers, voor andere risico's wordt het vereiste kapitaal per jaar berekend. Vervolgens wordt uit de geprojecteerde kapitalen op ieder tijdstip in de toekomst het geaggregeerde vereiste kapitaal berekend. Deze aggregatie wordt ieder projectiejaar berekend met gebruikmaking van de voorgeschreven correlatiematrix.

Contractgrenzen

Het algemene uitgangspunt voor de bepaling van de contractgrenzen is gebaseerd op artikel 18 van de Gedelegeerde Verordening Solvency II (2015/35), aangevuld met de Richtsnoeren van EIOPA (EIOPA BoS-14/165). Binnen VvAA Levensverzekeringen zijn geen andere contractgrenzen gehanteerd dan de looptijd van de contracten.

Discontering

Discontering van de toekomstige kasstromen vindt plaats tegen de risicovrije rentecurve zoals deze maandelijks door EIOPA wordt gepubliceerd en zoals bepaald is in artikel 43 en verder van de Gedelegeerde verordening Solvency II (2015/35). Het grootste deel van de verzekeringsverplichtingen heeft een resterende looptijd korter dan 20 jaar. Onzekerheden omtrent de Ultimate Forward Rate (UFR), als onderdeel van de risicovrije rentecurve, zijn nauwelijks relevant voor VvAA Levensverzekeringen omdat deze uitsluitend effect hebben op verwachte kasstromen die meer dan 20 jaar in de toekomst liggen.

Er is gekozen om gebruik te maken van de volatility adjustment (VA), omdat dit goed past bij het karakter van de beleggingen die VvAA Levensverzekeringen tegenover haar verplichtingen aanhoudt. Vanwege de korte looptijd van de verplichtingen van VvAA Levensverzekeringen is de impact van de VA op de solvabiliteitsratio beperkt.

Mate van onzekerheid

VvAA Levensverzekeringen heeft bij de waardering van de technische voorziening te maken met onzekerheid ten aanzien van het gebruikte model. Binnen het gebruikte model, is het bepalen van parameters aan onzekerheid onderhevig. Door continue ontwikkelingen is het een uitdaging om nauwkeurige voorspellingen te maken over demografische ontwikkelingen. Deze voorspellingen vormen echter een belangrijk onderdeel van het bepalen van een beste schatting voorziening.

Risico's veroorzaakt door het gebruikte model en bij het vaststellen van parameters worden gemitigeerd door beoordeling van de technische voorziening door de actuariële functie. Hiertoe heeft de actuariële functie controles uitgevoerd om een beeld te vormen van de adequaatheid en betrouwbaarheid van de technische voorzieningen van VvAA Levensverzekeringen ultimo 2019. Zo heeft de actuariële functie onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Beoordelen van de controles die het actuaariaat heeft uitgevoerd om te bepalen of de parameters gebruikt in de berekeningen overeen komen met de aannames zoals opgenomen in het parameterdocument.
- Beoordelen op basis van controles van het actuaariaat en op basis van de het methodologie- en parameterdocument of de gehanteerde methoden onderliggend aan de technische voorziening conform de door Solvency II voorgeschreven methoden zoals beschreven in de Richtlijnen en de Gedelegeerde Verordeningen zijn toegepast. Beoordelen of die methoden zijn gebruikt bij de berekening van de risicomarge.
- Beoordelen van de ontwikkeling en juistheid van de voorziening op basis van de movement analyse, de gevoeligheidsanalyses en de vergelijking van het model met de werkelijkheid.

Op basis van de uitgevoerde controles heeft de Actuariële functie geconcludeerd dat de opgenomen voorziening een adequate schatting is. De ontwikkeling van parameters wordt frequent geëvalueerd en waar nodig bijgesteld indien marktomstandigheden of wijzigingen in portefeuille van VvAA Levensverzekeringen daartoe aanleiding geven.

D3. Informatie over de waardering van andere verplichtingen

Belastinglatentie

(x € 1.000)	Jaarrekening	Herrubricerin	Herwaardering	Solvency II 2019	Solvency II 2018
Belastinglatentie	1.679	-	2.474	4.153	6.402

De voorziening voor belastingen betreft latent verschuldigde winstbelasting als gevolg van een tijdelijk verschil tussen de bedrijfseconomische en fiscale waardering van materiële vaste activa, alsmede de fiscale egalisatiereserve conform "Besluit winstbepaling en reserves verzekeraar 2001", berekend tegen het verwachte tarief op basis van de kasstromen.

Verschillen in de waardering van de technische voorzieningen, beleggingen en andere activa zorgen voor een toename van de voorziening voor latente belastingverplichtingen zoals opgenomen op de Solvency II balans.

Overige schulden

(x € 1.000)	Jaarrekening	Herrubricerin	Herwaardering	Solvency II 2019	Solvency II 2018
Overige Schulden	23.417	-	-	23.417	20.238

De overige schulden zijn kortlopende verplichtingen die binnen enkele maanden zijn voldaan.

D4. Alternatieve waarderingmethoden

Er worden geen alternatieve waarderingmethoden gehanteerd.

D5. Overige materiële informatie

Er zijn geen bijzondere zaken te melden met betrekking tot de Solvency II waardering, waarvan de impact mogelijk materiële consequenties zou kunnen hebben.

E Capital management

E1. Eigen vermogen

Het beschikbare eigen vermogen is als volgt samengesteld:

Eigen vermogen		
(x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
Aandelenkapitaal	9.534	9.534
Reconciliatiereserve	15.003	99.464
Eigen Vermogen in Solvency II	24.537	108.998

Het eigen vermogen op Solvency II grondslagen staat geheel ter beschikking van de vennootschap. Er is geen sprake van aanvullende vermogenscomponenten zoals garanties, toezeggingen of niet volgestort kapitaal. Het volledige vermogen bestaat daarom uit Tier 1 kapitaal. De hoogste kwalificatie van het eigen vermogen.

De daling van het eigen vermogen wordt grotendeels verklaard door het pre closing dividend dat VvAA Levensverzekeringen heeft uitgekeerd aan VvAA Groep. Er zijn geen verdere besluiten tot dividend genomen of anderszins besluiten genomen die tot afname van het beschikbare eigen vermogen leiden. Het gehele vermogen is derhalve beschikbaar en komt in aanmerking ter dekking van de kapitaalseis en ter dekking van de verzekeringsverplichtingen.

De vereiste solvabiliteit op basis van Solvency II (Wft) bedraagt € 12.187 mln (2018: € 25.451 mln).

De aanwezige solvabiliteit ultimo 2019 bedraagt € 24.537 mln (2018: € 108.998 mln).

E2. De solvabiliteitkapitaalsvereiste en minimumkapitaalsvereiste

De solvabiliteit van VvAA Levensverzekeringen is in 2019 afgenomen tot 428%. De ontwikkeling van de solvabiliteit kan als volgt worden toegelicht:

SCR-ratio			
(x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018	Ontwikkeling
Beschikbaar eigen vermogen	24.537	108.998	-77%
Solvabiliteitkapitaalsvereiste	12.187	25.451	-52%
Solvabiliteit	201%	428%	-227%pt

De daling van de solvabiliteit wordt grotendeels verklaard door het pre-closing dividend dat VvAA Levensverzekeringen heeft uitgekeerd aan VvAA Groep. Dit heeft ertoe geleid dat zowel het beschikbaar eigen vermogen als de solvabiliteitkapitaalsvereiste is afgenomen.

De afname van de solvabiliteitkapitaalsvereiste wordt grotendeels verklaard door een afname van het marktrisico. Het pre-closing dividend van VvAA Levensverzekeringen aan VvAA Groep is betaald door alle beleggingen in aandelen en vastgoed voor risico van de VvAA Levensverzekeringen over te dragen aan VvAA Groep. Hierdoor is het aandelen-, vastgoed- en valutarisico sterk afgenomen.

In verband met de overname van VvAA Levensverzekeringen door a.s.r. is door VvAA Levensverzekeringen een pre-closing dividend van € 92,5 mln uitgekeerd aan VvAA Groep. Daarnaast is € 17 mln afgelost op de onderlinge rekening-courant schuld van VvAA Groep aan VvAA Levensverzekeringen.

De ontwikkeling van de SCR en de MCR

SCR

(x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018	Ontwikkeling
Marktrisico's	6.174	26.554	-77%
Kredietrisico's	3.581	4.496	-20%
Verzekeringstechnisch risico Leven	10.295	10.170	1%
Diversificatie	-5.279	-8.873	-41%
Operationele risico's	1.478	1.587	-7%
Fiscale compensaties	-4.062	-8.484	-52%
Solvabiliteitskapitaalsvereiste	12.187	25.451	-52%

MCR

(x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018	Ontwikkeling
Minimum kapitaalvereiste	5.484	11.453	-52%

Toelichting op de ontwikkeling van de solvabiliteitskapitaaleis

De solvabiliteitseis is in 2019 gedaald met circa 50%. De solvabiliteitseis is risicogebaseerd en daarmee een weerspiegeling van de financiële risico's die door middel van de standaardformule worden berekend. In de ORSA heeft VvAA Groep de toepasbaarheid van deze standaardformule nader geanalyseerd en geschikt bevonden.

Ultimo 2019 zijn voor VvAA Levensverzekeringen de levensrisico's de dominante risico's. De belangrijkste verklaring van de daling van de totale kapitaalvereiste kan worden gevonden in de afname van de marktrisico's (overdracht van beleggingen van VvAA Levensverzekeringen aan VvAA Groep in de vorm van pre-closing dividend) en het kredietrisico (aflossing op de onderlinge rekening-courant schuld van VvAA Groep aan VvAA Levensverzekeringen).

E3. Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste

Niet van toepassing

E4. Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model

Niet van toepassing, VvAA Levensverzekeringen hanteert de standaardformule.

E5. Niet-naleving van het minimumkapitaalvereiste en niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste

Niet van toepassing.

E6. Overige informatie

Niet van toepassing.

Afkortingenlijst

DNB	De Nederlandsche Bank
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority
MCR	Minimum Capital Requirement
ORSA	Own Risk & Solvency Assessment
RBB	Regeling Beheerst Beloningsbeleid Wft 2014
RVC	Raad van Commissarissen
SCR	Solvency Capital Requirement: Solvabiliteitskapitaalvereiste
SFCR	Solvency & Financial Condition Report
UFR	Ultimate Forward Rate

Bijlagen

Openbaar te maken staten

Uitvoeringsverordening 2015/2452 bevat technische uitvoeringsnormen met betrekking tot de procedures, vormgeving en templates van de SFCR. In artikel 4 van deze uitvoeringsverordening ligt vast dat er een aantal staten openbaar dienen te worden gemaakt in de SFCR. In de SFCR wordt over het algemeen de volledige kwantitatieve inhoud van deze staten al getoond en toegelicht. Desalniettemin neemt VvAA Levensverzekeringen de staten zoals zij opgestuurd zijn naar de DNB in deze bijlage op, om zo rekenschap te geven aan hetgeen is vastgelegd in de uitvoeringsverordening. De staten die in Artikel 4 benoemd worden zijn:

Inhoud Disclosure SFCR VvAA Levensverzekeringen

Staatnummer	Omschrijving	Van toepassing voor VvAA Levens-verzekeringen
S.02.01	Balans op Solvency II grondslagen	Ja
S.05.01	Premies, schades en kosten per branche	Ja
S.05.02	Premies, schades en kosten per land	Nee, geen buitenlandse omzet
S.12.01	Technische voorzieningen Levenbedrijf	Ja
S.17.01	Technische voorzieningen schadebedrijf	Nee, geen schadeverzekeraar
S.19.01	Schadedriehoeken	Nee, geen schadeverzekeraar
S.22.01	Langetermijngarantie- en overgangsmatregelen	Ja
S.23.01	Eigen Vermogen op Solvency II grondslagen	Ja
S.25.01	Solvabiliteitskapitaalvereiste	Ja
S.28.01	Minimum Kapitaalvereiste	Ja

www.asrnl.com

a.s.r. —
de nederlandse
verzekerings
maatschappij
voor alle
verzekeringen